

Quyết liệt đổi mới, cải cách toàn diện hệ thống chính trị tinh gọn, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả hướng tới kỷ nguyên vươn mình của đất nước

ThS. HOÀNG THỊ LAN ANH

Học viện Báo chí và Tuyên truyền

Email: Namsonajc@gmail.com

NGUYỄN THỊ MINH HÒA

Đảng ủy Hiệp hội Doanh nghiệp nhỏ và vừa Hà Nội

Tóm tắt: Trong bối cảnh cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư đang diễn ra mạnh mẽ, Việt Nam đứng trước yêu cầu cấp thiết phải nâng cao hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị, đảm bảo đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững, hội nhập quốc tế và tận dụng các cơ hội để vươn mình. Đổi mới và sắp xếp lại hệ thống chính trị một cách tinh gọn, hiệu quả không chỉ là nhiệm vụ chính trị mà còn là động lực quan trọng để đưa đất nước phát triển toàn diện. Việc xây dựng một hệ thống chính trị hoạt động hiệu lực và hiệu năng, với sự tinh gọn về tổ chức, rõ ràng về chức năng, tránh chồng chéo và lãng phí, là tiền đề để nâng cao chất lượng quản lý nhà nước và phục vụ nhân dân. Đặc biệt, khi các thách thức như biến đổi khí hậu, sự cạnh tranh kinh tế toàn cầu và nhiều biến động địa chính trị ngày càng phức tạp, việc cải cách này càng trở nên thiết yếu. Chủ trương tiếp tục đổi mới không chỉ gắn liền với việc tinh giản bộ máy, mà còn hướng đến việc nâng cao năng lực của đội ngũ cán bộ, đổi mới phương thức lãnh đạo và quản lý, xây dựng một nền quản trị minh bạch, hiện đại. Tổng Bí thư Tô Lâm nêu rõ □việc tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy hệ thống chính trị là đòi hỏi rất cấp thiết trong tình hình thực tiễn□ Đó là con đường để Việt Nam bước vào kỷ nguyên vươn mình - một kỷ nguyên của tự lực, tự cường và khát vọng phát triển vì hạnh phúc của nhân dân và sự thịnh vượng của quốc gia.

Từ khóa: đổi mới; hệ thống chính trị; tinh gọn; hiệu lực; hiệu năng; hiệu quả; kỷ nguyên, □

1. Đặt vấn đề

Đảng Cộng sản Việt Nam luôn khẳng định vai trò lãnh đạo và sự thống nhất trong quá trình đổi mới, sắp xếp hệ thống chính trị theo hướng tinh gọn, hiệu lực, hiệu năng và hiệu quả. Đảng ta không chỉ dẫn dắt, định hướng sự phát triển của đất nước mà còn thể hiện sự đoàn kết, thống nhất cao trong tư tưởng và hành động nhằm thúc đẩy những cải cách cần thiết trong bộ máy chính trị. Việc xây dựng hệ thống chính trị tinh gọn là một trong những mục tiêu trọng tâm mà Đảng đề ra nhằm tạo ra một bộ máy hoạt động hiệu quả, giảm thiểu sự chồng chéo và lãng phí nguồn lực.

Trong quá trình đổi mới, Đảng đã khẳng định tầm quan trọng của việc phát huy tính thống nhất trong các cấp lãnh đạo, từ Trung ương đến địa phương, để đảm bảo các chính sách, quyết định được triển khai đồng bộ và hiệu quả. Chính sự thống nhất này giúp tăng cường khả năng phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị trong hệ thống chính trị, tạo ra một thể chế mạnh mẽ, có khả năng phản ứng nhanh với những thay đổi của thời đại. Cùng với đó, Đảng ta cũng chú trọng đến việc

nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức và nâng cao năng lực lãnh đạo. Những quyết sách đổi mới của Đảng không chỉ được thể hiện qua các nghị quyết mà còn được cụ thể hóa trong việc thực thi các chính sách, tạo điều kiện cho hệ thống chính trị vận hành thông suốt và hiệu quả. Điều này giúp hệ thống chính trị không chỉ tinh gọn về tổ chức mà còn mạnh mẽ về chất lượng, năng lực, đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong bối cảnh mới.

Với sự thống nhất cao trong tư tưởng và hành động, Đảng ta tiếp tục là lực lượng dẫn dắt sự đổi mới toàn diện, thúc đẩy sự phát triển của đất nước; đồng thời xây dựng hệ thống chính trị ngày càng tinh gọn, hiệu lực và hiệu quả, phù hợp với mục tiêu phục vụ Nhân dân và phát triển bền vững. Bộ Chính trị xác định, việc tổng kết Nghị quyết số 18 - NQ/TW và sắp xếp, hoàn thiện tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả là nhiệm vụ đặc biệt quan trọng, là cuộc cách mạng về tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị, cần thống nhất rất cao về nhận thức và hành động trong toàn Đảng và cả hệ thống

chính trị.

2. Quan điểm “tinh, gọn, mạnh, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả”⁽¹⁾, tinh thần “vừa chạy vừa xếp hàng” và phương châm “Trung ương không chờ cấp tỉnh, cấp tỉnh không chờ cấp huyện, cấp huyện không chờ cơ sở”⁽²⁾

Quan điểm “hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả” trong đổi mới, sắp xếp hệ thống chính trị tinh gọn là một chỉ đạo quan trọng giúp hệ thống chính trị hoạt động thông suốt và đạt được mục tiêu phục vụ nhân dân một cách tốt nhất. Đây là 3 yếu tố quan trọng để đánh giá sự vận hành của hệ thống chính trị, đặc biệt trong quá trình đổi mới và cải cách hệ thống chính trị. Mỗi yếu tố đều có một ý nghĩa riêng nhưng chúng lại gắn bó chặt chẽ với nhau, tạo thành một bộ ba không thể tách rời để đạt được mục tiêu xây dựng một hệ thống chính trị tinh gọn và mạnh mẽ.

Hiệu năng thể hiện khả năng hoàn thành nhiệm vụ và đạt mục tiêu với mức sử dụng nguồn lực tối thiểu nhưng mang lại hiệu quả tối đa. Trong quá trình tinh gọn bộ máy chính trị, việc nâng cao hiệu năng giúp loại bỏ các tổ chức, cơ quan không cần thiết, tối ưu hóa nguồn lực và giảm bớt đầu mối quản lý, qua đó nâng cao chất lượng công việc mà không làm gia tăng chi phí vận hành. Hợp nhất các cơ quan, đơn vị có chức năng tương đồng là một trong những giải pháp quan trọng nhằm nâng cao hiệu năng hoạt động.

Hiệu lực trong quá trình đổi mới hệ thống chính trị phản ánh khả năng thực thi quyết định và chính sách của Đảng, Nhà nước một cách nhanh chóng, chính xác. Để đạt được điều này, hệ thống chính trị cần tránh chồng chéo chức năng, nhiệm vụ, giảm bớt các khâu trung gian, tạo điều kiện thuận lợi cho quá trình ra quyết định và triển khai chính sách mà không gặp trở ngại hay trì hoãn.

Hiệu quả là yếu tố quan trọng nhất phản ánh kết quả thực tiễn của công tác cải cách bộ máy chính trị. Một hệ thống chính trị tinh gọn, có hiệu quả là khi các chính sách, quyết định của Chính phủ không chỉ được triển khai nhanh chóng mà còn mang lại kết quả thực tế, đóng góp vào sự phát triển kinh tế - xã hội, nâng cao chất lượng đời sống người dân và tạo dựng niềm tin trong cộng đồng. Đổi mới hệ thống chính trị theo quan điểm này không chỉ giúp bộ máy trở nên nhẹ nhàng, linh hoạt mà còn đảm bảo công tác quản lý đạt được kết quả tốt nhất, phục vụ lợi ích chung của xã hội.

Các cấp ủy, tổ chức Đảng, cơ quan, đơn vị và các cấp, ngành, đặc biệt là cán bộ lãnh đạo, người đứng đầu, cần nêu gương, chủ động và quyết liệt trong thực hiện nhiệm vụ được giao với quyết tâm cao nhất. Việc triển khai cần theo tinh thần “vừa chạy vừa xếp hàng”, bảo đảm không có sự chậm trễ hay ý lại, với nguyên tắc “Trung ương không chờ cấp tỉnh, cấp tỉnh không chờ cấp huyện, cấp huyện không chờ cơ sở”. Mỗi cấp cần xác định rõ nội dung ưu tiên, phối hợp chặt chẽ để hoàn thành việc tinh gọn tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị theo đúng mục tiêu, yêu cầu và tiến độ đề ra.

Tinh thần “vừa chạy vừa xếp hàng” cùng phương châm hành động chủ động ở mọi cấp thể hiện quyết tâm đổi mới mạnh mẽ trong hệ thống chính trị và quản lý. Quan điểm này nhấn mạnh sự tự chủ và trách nhiệm của từng cấp, không chỉ trông chờ vào chỉ đạo từ trên xuống mà cần sự tham gia đồng bộ, khẩn trương của toàn bộ hệ thống để đảm bảo cải cách diễn ra hiệu quả, thực chất.

Trước hết, “vừa chạy vừa xếp hàng” là một cách nói hình tượng, thể hiện sự linh hoạt và chủ động trong hành động. Nó nhấn mạnh rằng không nên đợi đến khi mọi điều kiện trở nên hoàn hảo mới bắt tay vào thực hiện, mà cần triển khai ngay trong khi vẫn tiếp tục điều chỉnh và hoàn thiện quy trình. Cách tiếp cận này đặc biệt phù hợp trong bối cảnh hiện nay, khi các thách thức về kinh tế, xã hội và quốc tế đòi hỏi phản ứng nhanh chóng, kịp thời. Sự linh hoạt này không chỉ giúp đẩy nhanh tiến độ mà còn tăng khả năng thích ứng trước những biến động bất ngờ trong quá trình triển khai chính sách hoặc chương trình hành động.

Phương châm “Trung ương không chờ cấp tỉnh, cấp tỉnh không chờ cấp huyện, cấp huyện không chờ cơ sở” nhấn mạnh sự đồng bộ và tính chủ động trong quản lý ở mọi cấp. Nguyên tắc này đề cao tinh thần trách nhiệm liên đới, yêu cầu mỗi cấp phải đảm bảo tiến độ công việc của mình mà không phụ thuộc vào sự hoàn thiện của cấp khác. Đây không chỉ là lời kêu gọi hành động mà còn là giải pháp nhằm hạn chế tình trạng ý lại, chồng chéo hoặc trì trệ trong hệ thống. Khi tất cả các cấp chính quyền chủ động thực hiện nhiệm vụ của mình một cách tự giác, hệ thống sẽ vận hành hiệu quả hơn, tạo ra sự lan tỏa tích cực từ trên xuống dưới.

Tuy nhiên, tinh thần này cũng đòi hỏi cao về năng lực quản lý, phối hợp và giám sát. Hành động nhanh không có nghĩa là thiếu cân trọng mà cần đảm bảo sự

thống nhất trong việc xác định mục tiêu, định hướng và tiêu chuẩn chung. Nếu thiếu sự liên kết chặt chẽ, mỗi cấp triển khai theo cách riêng mà không có sự đồng thuận và định hướng rõ ràng từ trên, hệ thống có thể rơi vào tình trạng rời rạc, thiếu nhất quán hoặc lãng phí nguồn lực.

Như vậy, tinh thần “vừa chạy vừa xếp hàng” và phương châm “Trung ương không chờ cấp tỉnh, cấp tỉnh không chờ cấp huyện, cấp huyện không chờ cơ sở” không chỉ thúc đẩy hành động nhanh chóng, kịp thời mà còn nhấn mạnh trách nhiệm chung và tính đồng bộ trong hệ thống. Đây là cách tiếp cận phù hợp giúp Việt Nam đối phó với những thách thức phức tạp, đồng thời tận dụng hiệu quả các cơ hội phát triển trong bối cảnh toàn cầu hóa và đổi mới sâu rộng.

Bên cạnh đó, sự phát triển của nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và yêu cầu hội nhập quốc tế sâu rộng đặt ra nhu cầu cấp thiết về một bộ máy quản lý linh hoạt, nhạy bén và sáng tạo. Tuy nhiên, sự trì trệ trong cải cách thể chế và thiếu sự kết nối hiệu quả giữa các cấp, các ngành đã cản trở những nỗ lực đổi mới. Trong bối cảnh đó, nếu không sắp xếp lại hệ thống chính trị, Việt Nam có nguy cơ tụt hậu, đánh mất cơ hội phát triển và đối diện với những bất ổn trong xã hội.

Việc đổi mới và sắp xếp lại hệ thống chính trị không chỉ là yêu cầu tất yếu, mà còn là cơ hội để Việt Nam tạo nên một nền tảng vững chắc cho sự phát triển bền vững trong tương lai. Một hệ thống chính trị tinh gọn sẽ giảm thiểu tối đa lãng phí nguồn lực, tránh tình trạng chồng chéo, chồng chéo chức năng giữa các cơ quan. Đồng thời, tinh gọn hóa sẽ giúp nâng cao hiệu quả trong việc thực thi chính sách, đảm bảo rằng các quyết sách được triển khai nhanh chóng và hiệu quả đến mọi tầng lớp Nhân dân.

Quan trọng hơn, một hệ thống chính trị tinh gọn và hiệu quả sẽ góp phần củng cố lòng tin của Nhân dân vào Đảng và Nhà nước. Khi Nhân dân thấy rằng nguồn lực quốc gia được sử dụng hợp lý, các chính sách phục vụ lợi ích chung thay vì lợi ích nhóm, họ sẽ đồng lòng ủng hộ và chung tay xây dựng đất nước.

3. Thực trạng đổi mới, sắp xếp hệ thống chính trị hiện nay

Việt Nam đang trong quá trình tiếp tục đổi mới và cải cách hệ thống chính trị, nhằm hướng tới xây dựng một bộ máy nhà nước tinh gọn, hiệu quả, phù hợp với

yêu cầu phát triển kinh tế - xã hội trong thời kỳ mới. Chủ trương này đã được xác định rõ trong các nghị quyết của Đảng và Nhà nước, đồng thời nhận được sự đồng thuận lớn từ xã hội. Tuy nhiên, trong quá trình triển khai, bên cạnh những kết quả tích cực đạt được, vẫn tồn tại một số hạn chế, thách thức cần được khắc phục.

Công tác đổi mới và sắp xếp hệ thống chính trị tại Việt Nam đã đạt được nhiều bước tiến quan trọng, góp phần nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước, củng cố lòng tin của nhân dân vào Đảng và Nhà nước, đồng thời tạo tiền đề để phát triển bền vững trong bối cảnh hội nhập quốc tế sâu rộng, có thể khái quát một số kết quả tiêu biểu sau:

Thứ nhất, đột phá trong tinh giản bộ máy tổ chức hệ thống chính trị. Một trong các điểm nổi bật chính là việc thực hiện sắp xếp và hợp nhất các cơ quan, đơn vị có chức năng, nhiệm vụ tương đồng, giúp bộ máy trở nên tinh gọn hơn và hoạt động hiệu quả hơn.

Cụ thể, nhiều tỉnh, thành phố đã triển khai thành công việc sáp nhập một số sở, ngành như Sở Nội vụ với Sở Lao động - Thương binh và xã hội hoặc hợp nhất các văn phòng của cơ quan cấp tỉnh. Các thay đổi này không chỉ nhằm mục tiêu cắt giảm đầu mối quản lý mà còn giúp giảm thiểu sự chồng chéo về chức năng, nhiệm vụ giữa các cơ quan. Kết quả là hệ thống chính trị vận hành ngày càng minh bạch, logic hơn, giảm bớt các thủ tục hành chính rườm rà và tạo điều kiện nâng cao tính chuyên nghiệp trong hoạt động. Năm 2021, một số tỉnh như Đồng Nai, Bình Dương, đã tiến hành hợp nhất một số sở, ngành, giúp tiết kiệm chi phí và nâng cao hiệu quả quản lý. Để giảm gánh nặng quản lý và nâng cao chất lượng công việc, các cơ quan đã thực hiện việc giảm số lượng cấp ủy viên, đại biểu trong các cơ quan dân cử. Chẳng hạn, tại các kỳ Đại hội Đảng, cơ cấu đại biểu được điều chỉnh để giảm số lượng và nâng cao chất lượng, hiệu quả của các cuộc họp, quyết định. Ở thời điểm ngày 30-6-2023 có 14.056 tổ chức, giảm 6.376 tổ chức so với thời điểm 30-6-2019; trong đó, có 2.179 cơ quan, đơn vị, tổ chức cấp tỉnh, giảm 74 tổ chức; 11.877 phòng và tương đương trực thuộc cơ quan, đơn vị, tổ chức cấp tỉnh, phòng, ban cấp huyện, giảm 6.302 tổ chức. Đối với đơn vị sự nghiệp, ở thời điểm ngày 30/6/2023, có 49.063 đơn vị, giảm 6.504 đơn vị so với thời điểm ngày 30/6/2017⁽³⁾.

Bên cạnh đó, công tác rà soát và tổ chức lại các đơn vị sự nghiệp công lập cũng được thực hiện quyết liệt. Những tổ chức không còn phù hợp với thực tiễn hoặc hoạt động không hiệu quả đã được tinh giản hoặc chuyển đổi chức năng, đảm bảo sử dụng nguồn lực hợp lý hơn. Chính nhờ những cải cách này, các cơ quan Nhà nước đã dần tập trung thực hiện tốt nhiệm vụ chính yếu, tránh lãng phí tài chính và nhân lực. Những bước đi đột phá này không chỉ thể hiện quyết tâm đổi mới của Đảng và Nhà nước mà còn tạo nền tảng cho một hệ thống chính trị hiện đại, đáp ứng yêu cầu phát triển của đất nước. Ở thời điểm ngày 30-6-2023 có 1.203 tổ chức, giảm 384 đơn vị so với thời điểm 30-6-2017; trong đó, 833 đơn vị trực thuộc thuộc ban, Bộ, ngành Trung ương, giảm 22 tổ chức; 132 đơn vị trực thuộc tổng cục, giảm 96 đơn vị; 225 đơn vị trực thuộc cục thuộc Ban, Bộ, ngành Trung ương, giảm 267 đơn vị; có 13 đơn vị trực thuộc cục thuộc tổng cục, tăng 1 đơn vị⁽⁴⁾.

Thứ hai, tinh giản biên chế đội ngũ cán bộ, công chức. Cùng với việc tái cấu trúc tổ chức, công tác tinh giản biên chế đội ngũ cán bộ, công chức đã mang lại nhiều kết quả tích cực, góp phần nâng cao hiệu quả hoạt động của hệ thống chính trị. Thay vì tiếp tục duy trì số lượng lớn cán bộ, công chức, chính quyền các cấp đã chuyển hướng tập trung vào việc nâng cao chất lượng nhân sự. Từ năm 2015 đến nay, hàng nghìn vị trí không cần thiết đã được cắt giảm, qua đó giảm gánh nặng ngân sách Nhà nước và nâng cao hiệu suất trong quản lý, điều hành. Việc đổi mới, sắp xếp cán bộ được thực hiện để đảm bảo có được đội ngũ cán bộ có trình độ, đạo đức, năng lực lãnh đạo và quản lý. Trong những năm gần đây, Đảng và Nhà nước đã tổ chức các đợt kiểm tra, thanh tra công tác bổ nhiệm, từ chức của cán bộ, nhất là trong các cơ quan cấp cao. Nhiều địa phương đã có các chương trình tuyển dụng, đào tạo cán bộ trẻ nhằm chuẩn bị cho nguồn nhân lực lãnh đạo trong tương lai.

Đảng và Nhà nước đặc biệt chú trọng xây dựng một đội ngũ cán bộ không chỉ có năng lực chuyên môn mà còn đáp ứng các yêu cầu về đạo đức nghề nghiệp và phẩm chất chính trị. Hàng loạt chương trình đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ cho cán bộ đã được triển khai, với sự tham gia của các chuyên gia uy tín trong và ngoài nước. Những khóa học này không chỉ trang bị thêm kiến thức, kỹ năng mà còn tạo điều kiện để cán

bộ thích nghi với những yêu cầu mới của thời đại.

Không dừng lại ở việc tinh giản, chính sách này còn tạo cơ hội để tuyển dụng những cán bộ trẻ, có năng lực và tư duy đổi mới. Điều này giúp làm trẻ hóa đội ngũ nhân sự, thúc đẩy sáng tạo và tăng cường hiệu quả làm việc. Nhờ đó, bộ máy cán bộ không ngừng được làm mới, đáp ứng tốt hơn những yêu cầu ngày càng cao trong quản lý nhà nước và phục vụ nhân dân. Những nỗ lực này không chỉ phản ánh quyết tâm cải cách mà còn mở ra hướng đi bền vững cho sự phát triển của đất nước.

Thứ ba, việc ứng dụng công nghệ thông tin trong quản lý nhà nước và phục vụ người dân cũng là một điểm sáng trong quá trình đổi mới. Một bước tiến vượt bậc trong quá trình đổi mới hệ thống chính trị là việc đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin vào các hoạt động quản lý và điều hành. Chính quyền điện tử và các dịch vụ công trực tuyến đã được triển khai ở hầu hết các địa phương, tạo điều kiện thuận lợi cho người dân và doanh nghiệp trong việc thực hiện các thủ tục hành chính.

Các hệ thống thông tin quản lý hiện đại đã được tích hợp vào quy trình làm việc của các cơ quan nhà nước, giúp cải thiện tốc độ xử lý công việc và giảm thiểu sai sót. Hệ thống chính trị không chỉ trở nên minh bạch hơn mà còn giúp tăng cường hiệu quả giám sát và quản lý, từ đó cải thiện niềm tin của người dân.

Bên cạnh đó, một số địa phương đã tiên phong trong việc xây dựng các trung tâm điều hành thông minh (IOC), cho phép quản lý dữ liệu và điều phối hoạt động ở nhiều lĩnh vực khác nhau như giao thông, y tế, giáo dục. Đây là bước khởi đầu quan trọng trong việc tiến tới xây dựng một nền hành chính số, phù hợp với xu thế phát triển toàn cầu.

Thứ tư, đổi mới phương thức lãnh đạo đạt nhiều kết quả tích cực. Đổi mới hệ thống chính trị không chỉ nằm ở việc tinh gọn tổ chức hay ứng dụng công nghệ mà còn ở việc đổi mới phương thức lãnh đạo và quản lý. Đảng và Nhà nước đã tập trung đổi mới tư duy lãnh đạo, từ việc ra quyết định dựa trên cảm tính sang dựa trên các số liệu, nghiên cứu khoa học và thực tiễn.

Việc tổ chức các cuộc họp trực tuyến, hội thảo chuyên đề thường xuyên cũng giúp nâng cao hiệu quả công tác lãnh đạo. Nhiều địa phương đã áp dụng mô hình ☐ lãnh đạo điều hành tại chỗ ☐, giảm thiểu tình trạng lãnh đạo đi công tác dài ngày, đảm bảo tính kịp thời và

sát sao trong chỉ đạo, điều hành.

Bên cạnh đó, quá trình đổi mới và sắp xếp hệ thống chính trị vẫn còn không ít những khó khăn, hạn chế và đặt ra nhiều vấn đề cấp bách cần giải quyết.

Một trong những hạn chế đáng chú ý hiện nay là việc tinh giản bộ máy và biên chế chưa đạt được sự đồng đều và hiệu quả tại tất cả các cấp. Tại một số địa phương, quá trình sáp nhập, hợp nhất các cơ quan vẫn mang tính hình thức, chưa đi kèm với những cải cách thực chất, dẫn đến hiệu quả hoạt động của các đơn vị sau sáp nhập không được cải thiện đáng kể. Việc sắp xếp tổ chức bộ máy vẫn còn thiếu tính đồng bộ và tổng thể, chưa kết hợp chặt chẽ với tinh giản biên chế, cơ cấu lại tổ chức và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức. Kết quả là, bộ máy của hệ thống chính trị vẫn duy trì sự công kênh, với nhiều tầng nấc và đầu mối, gây khó khăn trong quản lý và triển khai các nhiệm vụ.

Thêm vào đó, tình trạng chồng chéo về chức năng và nhiệm vụ giữa các cơ quan vẫn tiếp diễn, gây ra nhiều khó khăn trong phối hợp công tác và dẫn đến lãng phí nguồn lực. Nhiều cơ quan vẫn duy trì các thủ tục hành chính phức tạp, nặng nề, làm giảm hiệu quả quản lý nhà nước và chất lượng phục vụ người dân. Chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn và mối quan hệ công tác của nhiều đơn vị chưa được xác định rõ ràng, dẫn đến sự trùng lặp, chồng chéo trong hoạt động. Việc phân định chưa rõ ràng dẫn đến tình trạng thiếu trách nhiệm, chồng chéo trong chức năng, thậm chí cản trở hoặc làm suy giảm hiệu quả hoạt động của nhau. Bên cạnh đó, quá trình phân cấp, phân quyền cho địa phương vẫn chưa đủ mạnh, thiếu tính đồng bộ và chưa hợp lý, chưa đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ trong giai đoạn mới. Điều này tiếp tục duy trì cơ chế "xin - cho" và làm gia tăng đáng kể chi phí vận hành bộ máy, ảnh hưởng đến hiệu quả và năng suất hoạt động. Ngoài ra, chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức còn nhiều hạn chế và chưa đồng đều. Tình trạng "vừa thừa, vừa thiếu" nhân sự vẫn phổ biến, khi những vị trí đòi hỏi chuyên môn cao lại thiếu người phù hợp, trong khi một số vị trí không thực sự cần thiết lại dư thừa nhân lực. Hơn nữa, không ít cán bộ chưa thực sự phát huy được tinh thần trách nhiệm trong công việc, dẫn đến hiệu suất làm việc thấp, làm giảm niềm tin của người dân và gây nhiều bức xúc trong dư luận.

Cuối cùng, mặc dù đã có những tiến bộ nhất định,

việc ứng dụng công nghệ thông tin vẫn chưa đạt được sự đồng bộ giữa các cơ quan và địa phương. Nhiều nơi chưa khai thác hết tiềm năng của chuyển đổi số, dẫn đến sự chậm trễ trong xử lý công việc, ảnh hưởng đến hiệu quả quản lý và gây không ít phiền hà cho người dân trong quá trình giải quyết các thủ tục hành chính.

Những hạn chế trong quá trình đổi mới và sắp xếp hệ thống chính trị xuất phát từ nhiều nguyên nhân, trong đó nguyên nhân chủ yếu là mô hình tổ chức tổng thể của hệ thống chính trị vẫn chưa hoàn thiện. Bên cạnh đó, nhận thức và hành động của một số cấp ủy, tổ chức Đảng, tập thể lãnh đạo, cũng như người đứng đầu tại một số cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương còn chưa đầy đủ, thiếu sâu sắc, quyết tâm chưa cao, dẫn đến sự chậm trễ và thiếu quyết liệt trong triển khai thực hiện.

3. Giải pháp tiếp tục đổi mới, sắp xếp hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu năng, hiệu quả trong kỷ nguyên vươn mình của đất nước

Thứ nhất, cần tập trung xây dựng và hoàn thiện khung pháp lý - yếu tố then chốt để đảm bảo quá trình đổi mới hệ thống chính trị diễn ra minh bạch, đồng bộ và hiệu quả. Hệ thống pháp luật cần được rà soát, sửa đổi và bổ sung nhằm loại bỏ những chồng chéo, mâu thuẫn giữa các văn bản quy phạm pháp luật. Đặc biệt, cần thiết lập các quy định cụ thể, rõ ràng về trách nhiệm và quyền hạn của từng cơ quan, tổ chức trong bộ máy nhà nước, qua đó nâng cao tính minh bạch và trách nhiệm giải trình. Bên cạnh đó, việc hoàn thiện chính sách về phân cấp, phân quyền đóng vai trò quan trọng. Những chính sách này cần tạo điều kiện để chính quyền địa phương phát huy tối đa vai trò trong quản lý, điều hành, giúp giảm tải áp lực cho cấp trung ương, đồng thời thúc đẩy sự linh hoạt, sáng tạo của địa phương trong việc giải quyết các vấn đề thực tiễn.

Thứ hai, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và thúc đẩy chuyển đổi số là yêu cầu cấp thiết. Trong kỷ nguyên công nghệ 4.0, chuyển đổi số không chỉ là xu hướng tất yếu mà còn là giải pháp tối ưu để hiện đại hóa quản lý và nâng cao chất lượng phục vụ người dân. Việc phát triển chính quyền điện tử, hệ thống quản lý dữ liệu tập trung và dịch vụ công trực tuyến cần được triển khai mạnh mẽ. Các cơ quan hành chính cần ứng dụng các công nghệ hiện đại như trí tuệ nhân tạo (AI), phân tích dữ liệu lớn (Big Data) và điện toán đám mây để hỗ trợ ra quyết định và nâng cao hiệu quả quản lý.

Bên cạnh đó, nâng cao kỹ năng công nghệ cho đội ngũ cán bộ, công chức là nhiệm vụ quan trọng. Các chương trình đào tạo, bồi dưỡng kỹ năng số cần được tổ chức thường xuyên nhằm giúp cán bộ làm chủ công nghệ hiện đại, vận dụng hiệu quả vào công việc hàng ngày, đáp ứng yêu cầu của thời kỳ chuyển đổi số.

Thứ ba, tiếp tục tinh giản biên chế và nâng cao chất lượng đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức. Đây là giải pháp trọng tâm nhằm xây dựng một hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu quả. Việc tinh giản biên chế không chỉ dừng lại ở cắt giảm số lượng mà quan trọng hơn là nâng cao năng lực, phẩm chất của đội ngũ cán bộ, công chức, bảo đảm đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới. Để thực hiện điều này, cần thiết lập các tiêu chuẩn cụ thể về năng lực chuyên môn và đạo đức nghề nghiệp phù hợp với từng vị trí công tác. Quy trình tuyển dụng cần được cải tiến theo hướng minh bạch, công khai, dựa trên năng lực thực tế, đồng thời khuyến khích thu hút nhân tài trẻ có trình độ cao, tư duy đổi mới. Đây là yếu tố then chốt giúp bổ sung nguồn lực chất lượng, góp phần nâng cao hiệu quả quản lý và điều hành. Cùng với đó, cần đẩy mạnh các chương trình đào tạo, bồi dưỡng cán bộ, tập trung vào các lĩnh vực như quản lý hiện đại, công nghệ thông tin và ngoại ngữ. Điều này không chỉ giúp đội ngũ cán bộ đáp ứng tốt yêu cầu công việc hiện tại mà còn nâng cao khả năng thích ứng với những thách thức và đổi mới trong tương lai.

Thứ tư, sắp xếp lại bộ máy tổ chức theo hướng tinh gọn. Sắp xếp lại bộ máy tổ chức là một yêu cầu thiết yếu để giảm thiểu sự chồng chéo trong chức năng, nhiệm vụ giữa các cơ quan, đơn vị. Những cơ quan, đơn vị có chức năng tương đồng cần được hợp nhất hoặc sáp nhập để giảm bớt đầu mối quản lý, tối ưu hóa nguồn lực và nâng cao hiệu quả hoạt động. Đồng thời, cần tiếp tục rà soát, sắp xếp lại các đơn vị sự nghiệp công lập, tập trung tinh gọn bộ máy bằng cách giảm bớt những tổ chức hoạt động kém hiệu quả hoặc không còn phù hợp với thực tiễn. Những cơ quan không đáp ứng yêu cầu đổi mới cần được tinh giản hoặc chuyển đổi chức năng nhằm thích nghi với xu hướng phát triển, nâng cao hiệu quả hoạt động và phục vụ tốt hơn lợi ích của người dân.

Thứ năm, đổi mới phương thức lãnh đạo và quản lý theo hướng khoa học, hiện đại, tập trung vào kết quả đầu ra thay vì chỉ chú trọng vào quy trình. Lãnh đạo

cần đóng vai trò định hướng, giám sát và đánh giá hiệu quả hoạt động của các cơ quan, đơn vị, nhằm đảm bảo mục tiêu được thực hiện một cách hiệu quả. Bên cạnh đó, cần xây dựng cơ chế đánh giá năng lực và hiệu quả làm việc của cán bộ, công chức một cách minh bạch, công bằng, dựa trên các tiêu chí cụ thể. Những cán bộ không đáp ứng được yêu cầu công việc cần được thay thế kịp thời để tránh tình trạng trì trệ, bảo đảm công việc luôn được triển khai hiệu quả và duy trì năng suất chung của toàn hệ thống.

4. Kết luận

Tiếp tục đổi mới, sắp xếp hệ thống chính trị theo hướng tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả là nhiệm vụ mang tính chiến lược, đòi hỏi quyết tâm cao từ Đảng, Nhà nước và sự đồng thuận của toàn dân. Việc xây dựng một bộ máy quản lý hiện đại, minh bạch và linh hoạt không chỉ giúp khắc phục những hạn chế nội tại mà còn tạo động lực cho sự phát triển bền vững của đất nước, sẵn sàng hội nhập và cạnh tranh trên trường quốc tế. Với sự kết hợp giữa tư duy đổi mới, tinh thần trách nhiệm và ứng dụng mạnh mẽ các tiến bộ khoa học công nghệ, Việt Nam hoàn toàn có khả năng hiện thực hóa mục tiêu này, không chỉ nâng cao hiệu quả quản lý nhà nước mà còn đáp ứng tốt hơn những kỳ vọng ngày càng lớn của Nhân dân. Đây chính là nền tảng quan trọng để đưa đất nước vươn mình mạnh mẽ, khẳng định vị thế trên trường quốc tế trong một kỷ nguyên đầy triển vọng nhưng cũng không kém phần thách thức./.

(1) <https://www.tuyengiao.vn/tinh-gon-bo-may-khong-the-xep-hang-xong-moi-chay-158319>.

(2) Tinh - gọn - mạnh - hiệu năng - hiệu lực - hiệu quả - Media story - Tạp chí Cộng sản.

(3) Xem: <https://www.tapchicongsan.org.vn/web/guest/ chinh-tri-xay-dung-dang/-/2018/887302/hoan-thien-mo-hinh-to-chuc-tong-the-cua-he-thong-chinh-tri-o-viet-nam-trong-tinh-hinh-hien-nay.aspx>

(4) Số liệu trong bài viết được tác giả tổng hợp dựa trên báo cáo của các cơ quan, ban, bộ, ngành.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Nghị quyết số 18-NQ/TW, ngày 25/10/2017, của Hội nghị Trung ương 6 khóa XII, [Một số vấn đề về tiếp tục đổi mới, sắp xếp tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

2. Văn Bản Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, T. II,